

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Bevezetés a filmtörténetbe: az európai modernizmus				
A kurzus oktatója, elérhetősége: Fábics Natália, fabics@mome.hu , fabics@g.mome.hu				
Kód: B-FT-201 B-MD-2013 B-AN-201	Tantervi hely:	Javasolt félév: BA1, második félév	Kredit:	Tanóraszám: 2 (heti) Egyéni hallgatói munkaóra:
Kapcsolt kódok:	Típus: előadás	Szab.vál-ként felvehető-e? nem	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek:	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
A kurzus célja és alapelvei: A kurzus az európai filmes modernizmust, annak előzményeit, valamint hatását tekinti át elsősorban stílustörténeti szempontból. A filmes modernizmus fontos műveinek elemzése, értelmezése, a jelentős alkotók munkásságának áttekintése során, a filmtörténeti alaptudáson túl a hallgatók megismerkednek a mozgóképes alkotások eszköztárával: karakterépítés, narratíva, képalkotás stb.				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: Képesség: Attitűd: Autonómia és felelősségvállalás:				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák: A témákhoz <u>kötelező filmként</u> rendelt művek megtekintése értelemszerűen kötelező, lehetőség szerint a megadott időpontokban (az előadások nagyban építenek a filmek ismeretére!). Az ajánlott filmek szóba kerülnek az előadások során, megtekintésük nem kötelező, de segíti a vizsgára való felkészülést. Klasszikus Hollywood – ismétlés (a Média Stúdiók / Bevezetés a filmkultúrába keretében tanult, a jelen kurzus kapcsán releváns témák áttekintése és kiegészítése) klasszikus hollywoodi narratíva, a klasszikus hollywoodi műfajok kialakulása (különös tekintettel: western, musical, gengszterfilm, melodráma) <u>Ajánlott filmek:</u> LeRoy: <i>A kis cézár</i> (1930), Ford: <i>Hatosfogat</i> (1939), Capra: <i>Ez történt egy éjszaka</i> (1934), Sandrich: <i>Frakkban és klakkban</i> (Top Hat, 1935), Vidor: <i>Stella Dallas</i> (1937), Hawks: <i>A sebhelyesarcú</i> (1929), <i>Rio Bravo</i> (1959), Wellman: <i>A közellenség</i> (1931), Curtiz: <i>Mildred Pierce</i> (1945), Kazan: <i>Rakparton</i> (1955), Ray: <i>Haragban a világgal</i> (1955), Sirk: <i>Amit megenged az ég</i> (1955), Wilder: <i>Alkony sugárút</i> (1950), <i>Ninocska</i> (1939), Capra: <i>Az élet csodaszép</i> (1946), Wyler: <i>Ben Hur</i> (1959), <i>Életünk legszebb évei</i> (1946), Bacon: <i>42nd street</i> (1933), Cukor: <i>Philadelphiai történet</i> (1940) Az európai film az 1920-as, 1930-as években A német expresszionizmus <u>Kötelező filmek:</u> Murnau: <i>Nosferatu</i> (1922), Wiene: <i>Dr. Caligari</i> (1920) <u>Ajánlott filmek:</u> Murnau: <i>Az utolsó ember</i> (1924), Lang: <i>Metropolis</i> (1927) Realista tendenciák a '30-as, '40-es években – a hangosfilm megjelenése, francia lírai realizmus <u>Kötelező filmek:</u> Carné: <i>Ködös utak</i> (1938), Renoir: <i>Allat az emberben</i> (1938) <u>Ajánlott filmek:</u> Renoir: <i>A nagy ábránd</i> (1937), Vigo: <i>Atalanta</i> (1934)				

A modern film

A modern film előzményei 1.

film noir, Hitchcock, Orson Welles

Kötelező filmek: Hitchcock: *Szédülés* (1958), *Észak-északnyugat* (1959)

Ajánlott filmek: Hitchcock: *Hátsó ablak* (1954), *Psycho* (1960), Garnett: *A postás mindig kétszer csenget* (1946), Hawks: *A hosszú álom* (1946), Walsh: *White Heat* (1949), Huston: *A máltai sólyom* (1941), Welles: *Aranypolgár* (1941), Wilder: *Kettős kockázat* (1944)

Olasz neorealizmus, az olasz film az '50-es években

Kötelező filmek: Rossellini: *Róma nyílt város* (1945), De Sica: *Biciklitolvajok* (1948)

Ajánlott filmek: Rossellini: *Stromboli* (1949), Németország, nulla év (1947), De Sica: *A sorompók lezárulnak* (1952), Visconti: *Megszállottság* (1943), *Vihar előtt* (1948)

A modern film előzményei 2.

cinema verité, a szerzői film

Kötelező filmek: Bresson: *A zsebtolvaj* (1959), Fellini: *Országúton* (1954)

Ajánlott filmek: Bresson: *Egy falusi plébános naplója* (1951), *Egy halálraítélt megszökött* (1956), Fellini: *Bikaborjak* (1953)

A francia új hullám 1. - háttér, tematika és filmstílus

Cahiers du cinéma, a „balparti” csoport, Bresson, Resnais, Rouch

Kötelező filmek: Resnais: *Szerelmem, Hirosima* (1959)

Ajánlott filmek: Rouch: *Az emberi piramis* (1961), Resnais: *Tavalý Marienbadban* (1961)

A francia új hullám 2.

Godard, Truffaut

Kötelező filmek: Godard: *Bolond Pierrot* (1965), *Éli az életét* (1962), Truffaut: *400 csapás* (1959), *Jules és Jim* (1962)

Ajánlott filmek: Godard: *Kifulladásig* (1960), *Week End* (1967), Truffaut: *Lőj a zongoristára!* (1960)

A modern film

Antonioni, Fellini, Bergman

Kötelező filmek: Fellini: *Az édes élet* (1960), Antonioni: *A kaland* (1960), Fellini: *8 és 1/2* (1963), Bergman: *A hetedik pecsét* (1957), *Tükör által homályosan* (1961), Buñuel: *Az öldöklő angyal* (1962)

Ajánlott filmek: Fellini: *Cabiria éjszakai* (1957), Antonioni: *A barátnők* (1955), *Napfogyatkozás* (1962), *Az éjszaka* (1960), Pasolini: *A csóró* (1961), Jancsó: *Oldás és kötés* (1963), Bergman: *Egy nyár Mónikával* (1953), *Persona* (1966), *A nap vége* (1957), *A csend* (1963), *Úrvacsora* (1963)

Kelet-európai új hullámok

Kötelező filmek: Wajda: *Hamu és gyémánt* (1958), Jancsó: *Szegénylegények* (1965), Menzel: *Szigorúan ellenőrzött vonatok* (1966), Makk: *Szerelmem* (1971)

Ajánlott filmek: Wajda: *Csatorna* (1957), Kawalerowicz: *Éjszakai vonat* (1959), Huszárik: *Szindbád* (1971), Szöts: *Emberek a havason* (1942)

Free cinema

Kötelező filmek: Richardson: *A hosszútávfutó magányossága* (1962)

Ajánlott filmek: Richardson: *Dühöngő iffúság* (1958), *Egy csepp méz* (1961)

A modern film vége.

Kötelező filmek összefoglaló listája:

1. Murnau: *Nosferatu* (1922)
2. Wiene: *Dr. Caligari* (1920)
3. Carné: *Ködös utak* (1938)
4. Renoir: *Állat az emberben* (1938)
5. Hitchcock: *Szédülés* (1958)
6. Hitchcock: *Észak-északnyugat* (1959)
7. Rossellini: *Róma nyílt város* (1945)
8. De Sica: *Biciklitolvajok* (1948)
9. Bresson: *A zsebtolvaj* (1959)
10. Fellini: *Országúton* (1954)
11. Resnais: *Szerelmem, Hirosima* (1959)
12. Godard: *Bolond Pierrot* (1965)

13. Godard: *Éli az életét* (1962)
14. Truffaut: *400 csapás* (1959)
15. Truffaut: *Jules és Jim* (1962)
16. Fellini: *Az édes élet* (1960)
17. Antonioni: *A kaland* (1960)
18. Fellini: *8 és 1/2* (1963)
19. Bergman: *A hetedik pecsét* (1957)
20. Bergman: *Tükör által homályosan* (1961)
21. Buñuel: *Az öldöklő angyal* (1962)
22. Wajda: *Hamu és gyémánt* (1958)
23. Jancsó: *Szegénylegények* (1965)
24. Makk: *Szerelem* (1971)
25. Menzel: *Szigorúan ellenőrzött vonatok* (1966)
26. Richardson: *A hosszútávfutó magányossága* (1962)

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A kurzus menete, az egyes foglalkozások jellege és ütemezésük:

előadások

A hallgatók tennivalói, feladatai:

- Kötelező filmek megtekintése, a kurzus vezetője által a félév során jelzett menetrend szerint.
- Előadásokon való részvétel, jegyzetelés – az órai jegyzet a vizsgára való felkészülés alapja.
- Opcionálisan az ajánlott szakirodalom feldolgozása, segítségével az előadásokon hallottak kiegészítése.
- Opcionálisan az ajánlott filmek megtekintése.
- Felkészülés a félév végi írásbeli vizsgára.

A tanulás környezete:

tanterem

Értékelés:

Teljesítendő követelmények:

Értékelés módja:

- Filmismereti ZH a félév során.
- Írásbeli vizsga a vizsgaidőszakban.

Az értékelés szempontjai:

100% - félév végi (vizsgaidőszak) írásbeli vizsga eredménye

Az érdemjegy kiszámítása:

- A félév során 2 alkalommal írt filmismereti ZH-kra külön osztályzatokat nem kapnak a hallgatók, azok legalább 70%-os teljesítése előfeltétele a vizsgának. (Pótlásra lehetőség a vizsgaidőszakban, az írásbeli vizsgán.)
- Az érdemjegy az írásbeli vizsgára kapott osztályzat.
- Az írásbeli vizsga elemei: tesztkérdések, rövid esszékérdések.

Kötelező irodalom:

Ajánlott irodalom:

Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai – Az európai művészfilm 1950-1980*. Budapest. Palatinus, 2010.

Kristin Thompson – David Bordwell: *A film története*. Budapest. Palatinus, 2007

Új Oxford Filmenciklopédia. Budapest. Glória Kiadó, 2003.

Egyéb információk:

Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:

- *teljeskörű beszámítás/elismerés lehetséges*
- *részleges beszámítás/elismerés lehetséges*
- *nincs lehetőség elismerésre/beszámításra*

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín: